

Valtion talousarvio 2023

Heikki Kuutti Uusitalo

johtaja

27.9.2022

Yleiset huomiot

- Sivista on isossa kuvassa tyytyväinen sivistystoimialan rahoitukseen vuonna 2023.
- Inflaation myötä nouseva kustannustaso herättää huolta. Esimerkiksi kiinteistöjen energiakustannusten nousu huolestuttaa.
 - Indeksit korjaavat asiaa jälkijättöisesti, ja euromääräisten rahoitusten ostovoima laskee.
- Valtion T&K-intensiteetti on laskussa, mikä on tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotavoitteiden vastaista.
- Talousarvion jotkin erityisrahoitukset ovat hyviä, esimerkiksi vapaan sivistystyölle myönnetty 5 miljoonan euron lisärahoitus Ukrainasta tulevien pakolaisten kouluttamiseen on tärkeä yhteiskunnallinen panostus.

Perustaidot ja osaamisen tuki

- Toisen kotimaisen kielen kehittämisohjelma olisi parempi kohde kuin yhden B1-tunnin lisäys.
- Kotikuntakorvausten porrastus vaarantaa tasa-arvon: yksityismuotoiset peruskoulut saavat 6 prosenttia vähemmän rahoitusta.
- Sitouttava kouluyhteisötyö: yksityiset toimijat otettava huomioon.
- Sotaa pakenevien ukrainalaislasten tukeminen varhaiskasvatuksessa on hyvä. Myös yksityisten varhaiskasvattajien pitäisi voida hakea tukea.
- Ammatillisessa koulutuksessa on kasvava joukko erityistä tukea tarvitsevia nuoria, joiden yksilöllinen tuki edellyttää resursseja.

Osaavan työvoiman saatavuus

- 50 prosentin korkeakoulutustavoite on karkaamassa käsistä.
- Paikkalisäyksiä ei ole rahoitettu täysimääräisesti.
- Ammattikorkeakouluilta poistuu velvoite maksaa harjoittelumaksuja, 14 miljoonaa euroa käytettävissä koulutusten määrän ja laadun kehittämiseen.
- Alueelliset perustelut korkeakoulurahoituksessa ovat moitittavia.
- Vapaan sivistystyön toimijoiden mahdollisuudet pitäisi tunnistaa paremmin, ja jatkuvan oppimisen rahoitusta kohdentaa tarkoitukseen. Esimerkkejä:
 - Perus- ja digitaidot
 - Maahanmuuttajien koulutus

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

- Valtion T&K-määrärahat laskevat.
- Neljän prosentin tavoite: vuoteen 2030 mennessä
 - Julkinen rahoitus 1,33 prosenttia
 - Yksityinen rahoitus 2,66 prosenttia
- Valtion T&K-intensiteetti *(lähde: budjettikirja luku 5.3)*
 - 2020: 0,96 %
 - 2021: 0,89 %
 - 2022: 0,93 %
 - 2023: 0,85 %
- T&K-verokannustin yrityksille on hyvä.
- Tuemme T&K-rahoituslakiluonnosta, mutta se auttaa vasta 2024.

Opettajankoulutus

- Opettajankoulutusfoorumin toimintaa pitää jatkaa 2023. Koulutuksen kehittämiseen tarvitaan sekä toiminnallinen rakenne että määrärahoja.
- Varhaiskasvatuksen laatua edistäisivät panostukset opettajien koulutusmääriin.
- Opettajarekisteri jäykistäisi koulutusalan työmarkkinoita ja aiheuttaisi turhaa hallinnollista työtä.

Kulttuuri ja liikunta

- Taiteen ja kulttuurin harrastaminen ja koulutus on tärkeä näkökulma. Harrastaminen ja alan koulutus nivoutuvat nuorten elämässä toisiinsa:
 - Taiteen perusopetuksen oppilaitokset
 - Vapaan sivistystyön oppilaitokset
 - Ammattioppilaitokset
 - Korkeakoulut
- Taiteen perusopetuksen oppilaitoksille korotus ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2016.
- Taiteen perusopetuksen tietoperustan rahoitus on hyvä avaus.
- Urheiluopistot edistävät hyvinvointia, harrastamista ja kansanterveyttä.

KIITOS

heikki.kuutti.uusitalo@sivista.fi
www.sivista.fi
Twitter @SivistysTA

